

Klo 14.30–15.00 Mitä voimme tehdä paremmin? Koontipuheenvuorot

Tanja Hirschovits-Gerz, hankepäällikkö,
SOILA-koordinaatio, THL

Elina Pekkarinen, Lapsiasiavaltuutettu

Tulevaisuuden imu

Kuvat tulevaisuudesta, visiot, unelmat, toiveet,
suunnitelmat

Tulevaisuuskolmio

Mahdollinen tulevaisuus

Menneisyyden paino

Maailmankuvat, polkuriippuvuudet,
muutoksen esteet

Nykyhetken työntö

Meneillään olevat muutosprosessit,
esimerkiksi megatrendit ja trendit.

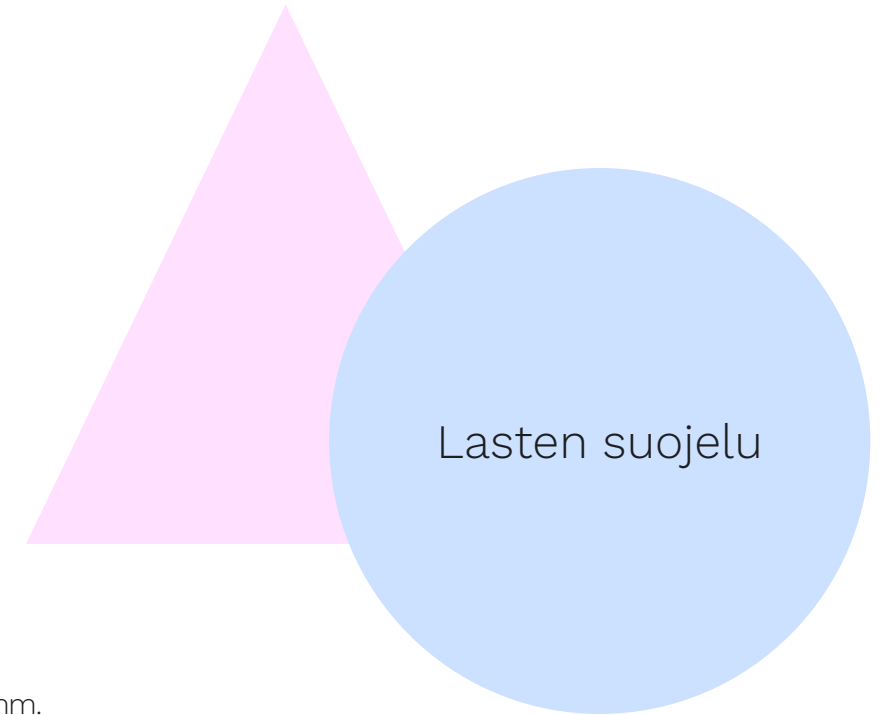
Miten päivän ohjelma
heijastelee
tulevaisuuskolmioon?

- Oikeudet ja valvonnan näkökulma
- Lastensuojelun kohtaamiset, tuki ja kulttuuritietoinen työ
- Rakenteellinen rasismi, vuoropuhelun haasteet, kulttuurisensitiivisyys, romanilasten sijoitukset ja palvelujen yhdenvertaisuus, hyvät käytännöt ja onnistumiset.

Menneisyyden paino

Maailmankuvat, polkuriippuvuudet, muutoksen esteet

- Romanikulttuuri on ollut osa Suomea jo yli 500 vuotta. Historian taakka ja arvo
- Romani: kulttuuria, kieltä, geeniperimää
- Lastensuojelussa ollut jopa puolet romanilapsista? Romanomission lastensuojelussa >1000 lasta
- Millaisia polkuriippuvuuksia tunnistamme esim. asumisen tavoissa?
 - Koulutus
 - Lasten elämänpiiri: ks. Romanilapsen portaat (Hagert & Kara 1919)
 - Lasten suojelu
- Tavat ja auktoriteetit
 - Väistämisvelvollisuus, muuttolupa (vrt. sijoituspaikkakunta)
 - Arvomaailma
- Historia Suomessa

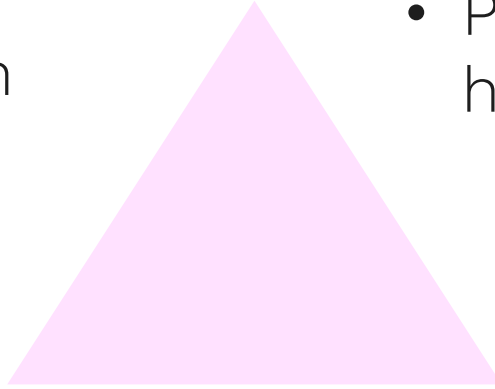
Lukemista mm.

- Rosa-tutkimus <https://www.julkari.fi/server/api/core/bitstreams/1b1f8e68-22c9-4527-8878-da03e7fbdd3a/content>
- [Romanilapsen ja perheen kohtaaminen lasten-suojelussa ver4.indd](#)
- THL:ssä <https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/kulttuurisesti-moninainen-suomi/romanit/romanilasten-nuorten-ja-perheiden-hyvinvointi-ja-osallisuus>
- [Romanilasten hyvinvointi ja oikeuksien toteutuminen \(Valtioneuvoston julkaisuja\).](#)

Nykyhetken työntö

Meneillään olevat muutosprosessit, esimerkiksi megatrendit ja trendit.

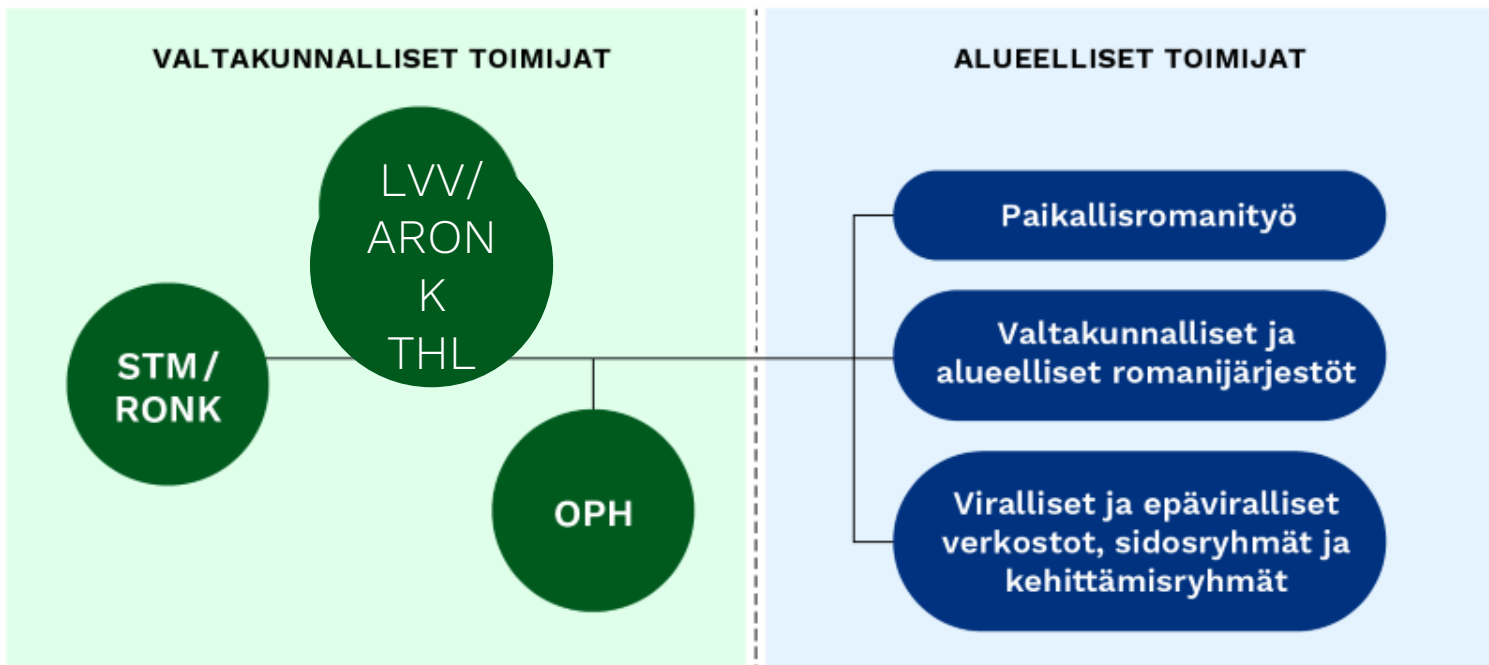
- Rakenteet yhdenvertaisuuden edistämiseksi ovat vahvat: Lainsäädännöstä viranomaisyhteistyöhön ja kansalaistoimintaan saakka.
- Huoli romanien syrjäytymisestä ja lasten suojelun tarpeesta on yhteinen – halu toimia lasten parhaaksi

- Päihteet, rikollisuus, väkivalta huolestuttaa. Rosa-tutkimus:
 - Koulukiusaamista
 - Asunnottomuutta
 - Päihteitä
- Mitä romanikulttuurista halutaan vaalia – minkä toivotaan muuttuvan?

Romanityön ekosysteemi Suomessa

Suomen romanipolitiikan rakenteellinen toimeenpano

- Suomen Romanifoorumi ry (SRF) on Suomen romanijärjestöjen keskusliitto.
- Suomen Romaniyhdistys ry distää romaniväestön yhdenvertaisuutta, lisää romanienvaikutusmahdollisuuksia ja tukee osallistumista yhteiskunnalliseen päätöksentekoon.
- Romano Missio ry toimii kristilliseltä pohjalta
- Romanikielten lautakunta
- YLE
- Järjestöt

Suomen romanipoliittinen ohjelman 2023–2030

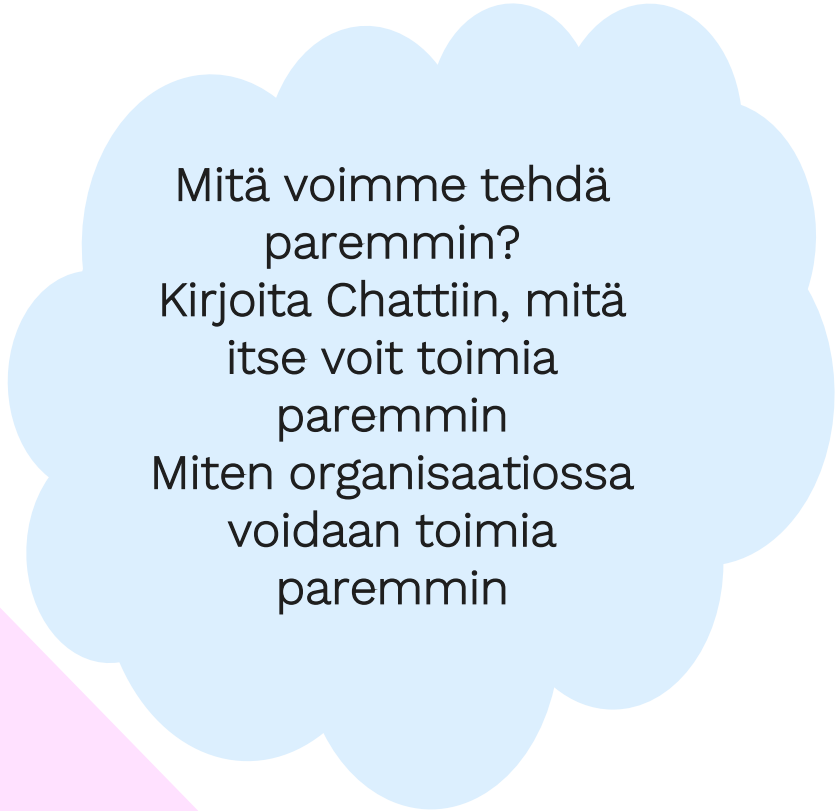
Tulevaisuuden imu

Tulevaisuuskolmio

Kuvat tulevaisuudesta, visiot, unelmat, toiveet, suunnitelmat

**Mahdollinen
tulevaisuus**

Mitä voimme tehdä
paremmin?
Kirjoita Chattiin, mitä
itse voit toimia
paremmin
Miten organisaatiossa
voidaan toimia
paremmin

Yhteiset arvot periaatteet

Mistä olemme samaa mieltä? – mitkä ovat Suomessa luovuttamattomia periaatteita

- Ihmisoikeudet ja lasten oikeudet
- Väkivallan nollatolerassi
- Sukupuolten tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus
- Oikeus asumiseen, opintoihin ja työelämään

Lapset tarvitsevat turvallisen arjen
Yhdenvertaiset lähtökohdat elää ja menestyä
elämässä

- Mitä kunnioitetaan?
- Mihin luotetaan?
- Mitä pidetään arvossa?
- Mihin olen oikeutettu?
- Mitä olen velvollinen hoitamaan ja mistä huolehtimaan?
- Kunnia ja kosto
- Oikeudet ja vastuut

Miten turvata lasten tulevaisuus – viranomaisten ja perheiden yhteistyönä

ME-TE-ajattelusta askeleen eteenpäin

- Antirasismikoulutusta ammattilaisille mm. e-oppiva

½ Miten toimia paremmin – mitä huomioida – koontia

- Yhteistyötä viranomaisten kesken: so- ja te, neuvola, koulu, päiväkot, romanijärjestöt, perheet..
 - Lisäksi nuorten parissa oppilaitokset, ohjaamot, nuorisotyö, jälkihuolto, rise jne.. Lisäksi harrasteseurat
- ”Ennaltaehkäisevää perhetyötä” tarvitaan
 - Tarvitaan rinnalla kulkevaa tukea, koordinoivaa palveluita.
 - Tukihenkilötoimintaa joka paikkakunnalle
 - Kaikkien tulee ottaa vastuuta lapsista – kaikista lapsista!
- Sosiaalihuollon tuominen konkreettiseksi toimiksi. Minkä pitäisi muuttua, että lapsi voi palata kotiin?
 - Ota puheeksi vaikeat asiat avoimesti
 - Palvelun tarpeen arvio
 - Vanhempien asiakassuunnitelma
 - Konsultaatiomahdollisuus ammattilaisille
 - Vertaisia lisää lastensuojeluun /romanitaustan omaavia lisää lastensuojeluun.
 - Ammattilaisten romanikulttuurin osaamisen vahvistaminen
 - Perhehoitajille romanikulttuurin tuntemusta
 - Lastensuojelussa oleville lapsille tietoa ja tukea romanikulttuuriin sijoituksen aikana.
 - Systeeminen työote
 - Työparityötä: viranomaiset ja järjestötoimijat yhdessä

2/2 Miten toimia paremmin – mitä huomioida – koontia

- Asumispolitiikkaa. Sopivia asuntoja
- Sijoituspaikkakunta vaikuttaa: Mitä ymmärrämme, hyväksymme, mikä on käytännössä otettava huomioon.
- Lapsella oikeus kumpaankin vanhempaan. Yhteys vanhempiin ja sukulaisiin, kulttuurisensitiivisyys, identiteetin tukeminen
- Eettisten periaatteiden noudattaminen työssä: ollaan kiinnostuneita lapsesta ja nuoresta. Aito kiinnostus ja halu oppia kulttuurista
- Luottamuksen vahvistaminen palveluihin hakeutumiseen

Huono käytös ei
kuulu
kulttuuriin.
Yhteisvastuu
lapsista

Romanilasten hyvinvointi ja oikeuksien toteutuminen

- **Lasten mielestä:** onnelliseksi: Perhe, kaverit, ruoka, musiikki, ihmiset
 - surulliseksi Yleisin vastaus (26 %) liittyi kiusaamiseen, syrjintään ja rasismiin. Toiseksi yleisin vastaus (22 %) oli, ettei lapsi koe surua tai ei osaa nimetä surua aiheuttavia asioita. Yhdeksän prosenttia lapsista toi surua aiheuttavana asiana esille ongelmat lähipiirissä, kuten välinpitämättömyyden lasta kohtaan tai vanhempien päihteiden käytön.

Elina Weckström, Karri Kekkonen & Outi Kekkonen 2023. Romanilasten hyvinvointi ja oikeuksien toteutuminen. [“Tulee fiilis, et nää oikeesti hyväksyy mikä mä oon”](#).

Tilaisuudessa puhuttua

- **Jokaisen lapsen täytyy voida saada hyväksyvä katse.**
- Jokainen meistä voi olla läsnä: Herkkyyys havaita tunnetiloja.
- Sanaton ja sanallinen viestintä – välittömyys, tapa olla läsnä.

Missä minut
hyväksytään
sellaisen kun
olen

Lastensuojelun tulevaisuuden visio, STM 2023:

Lapsi ja hänen läheisensä voivat luottaa lastensuojeluun ja sen vaikuttavuuteen

1

Jokainen lapsi, hänen vanhempansa ja muut läheiset kohdataan ainutkertaisina, ja he kokevat olevansa aidosti osallisia ja tulevansa kuulluiksi ja kunnioitetuiksi.

2

Palvelujärjestelmä toimii kokonaisuutena ja pystyy vastaamaan lapsen ja hänen läheistensä tarpeisiin oikea-aikaisesti.

3

Lastensuojelu toteuttaa lapsen oikeuksia, sen menettelyt ovat läpinäkyviä ja ymmärrettäviä ja oikeusturva toteutuu.

4

Lastensuojelussa on riittävästi osaavia ja hyvinvoivia työntekijöitä, jotka voivat tehdä työtään asiakkaiden oikeuksia kunnioittavalla ja eettisesti kestäväällä tavalla.

5

Lastensuojelua ohjataan ja valvotaan tehokkaasti, ja tähän on riittävä tietopohja ja resursointi.

Romanien oikeuksien edistäminen THL:ssä

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos tukee romanipoliittisen ohjelman kehittämisessä, toimeenpanossa, seurannassa ja arvioinnissa. Se tuottaa tutkimustietoa romanien yhdenvertaisuudesta, osallisuudesta, hyvinvoinnista, turvallisuudesta, terveydestä ja palveluihin pääsystä.
- Lisäksi THL tutkii ja kehittää terveys- ja hyvinvointipalvelujärjestelmän ja yhteiskunnan yhdenvertaista osallisuutta ja kulttuurisen moninaisuuden huomioimista sosiaali- ja terveyspalveluissa.
- THL:ssä toimii romaniasiodien kumppaniraati osana THL:n kulttuurisen moninaisuuden asiantuntijaryhmää (MONET). Ryhmässä ideoidaan ja toteutetaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvää kehittämistyötä sekä käsitellään tutkimussuunnitelmia yhdessä romaniväestön edustajien sekä asiantuntijoiden kanssa.

THL edistää
kaikkien lasten
yhdenvertaista
kohtelua
lastensuojelussa
taustoista
riippumatta

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -ohjelma

**SOILA – Sosiaaliset
innovaatiot
lastensuojelussa
-koordinaatiohanke
thl.fi/soila**

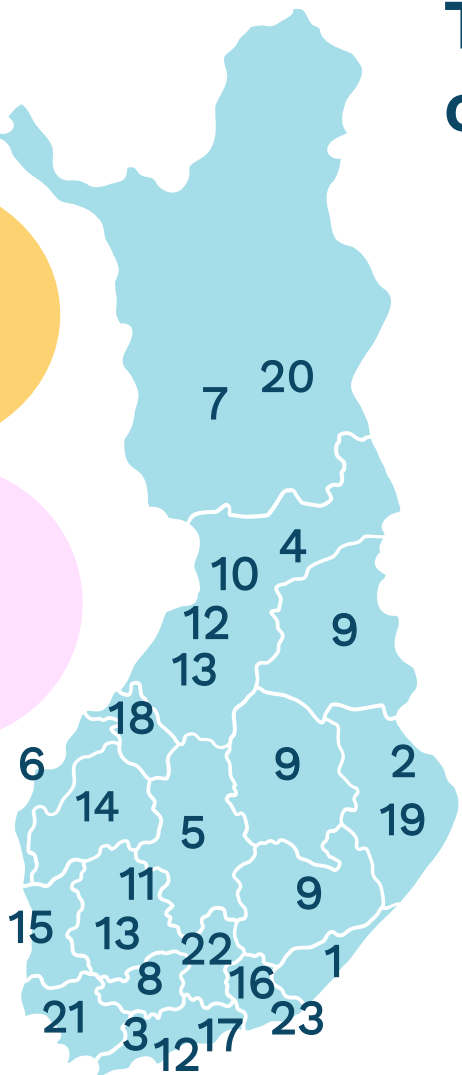

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen – ohjelman aluehankkeet, 3/2026

30 M€
2023-
2029

thl.fi/
soila

16.3.2026

1. Elämää perheissä
2. Hyvä tulo sijaishuoltoon*
3. IntO
4. Jalkautuva turvaverkko
5. Jatkos
6. Jotep
7. Jäkölä
8. KokoOma
9. Matkalla riittävään vanhemmuuteen
10. Monialainen osaamisentuki lastensuojelun sosiaalityössä
11. Nuppe
12. Pakopeli itsenäisyyteen
13. Perheenä perille
14. PerheYhdessä
15. SataSoila
16. SOINTU

17. [TraumaTaito](#)
18. Tueksi sinulle
19. TuTu
20. [Vanhemmuuden tukeminen
sijaishuollossa](#)
21. [Vera](#)
22. [Vertaisverkko](#)
23. Yhteys

Seuraa hanketilannetta:

- Eura2021.fi/hanketietopalvelu
- THL.FI/SOILA hankkeet
- LSKL.FI/SOILA

*Päättynyt hanke

115
ammattilaista
hankkeissa
Kohderyhmänä
>1200
ammattilaista
>100
organisaatiota

100 %:ssa mukana kokemus-
taustaisia

Kiitos yhteistyöstä

Tanja Hirschovits-Gerz,
hankepäällikkö, THL

thl.fi/soila

Elina Pekkarinen,
lapsiasiavaltuutettu

Euroopan unionin
osarahoittama

16.3.2026